

Handleiding schrijfles: Een sprookje schrijven

Vooraf

Taalhandeling: Fictie
Schrijftaak: Sprookje over iemand die van een slechte gewoonte af wil komen.
Lesdoel: Leerlingen passen de standaard-opzet voor een verhaal toe.

Fictie 4	Verhaal ¹
	Verhaal
	Verhaal
	verhaal

De Nieuwsbegrip schrijflessen werken met één handleiding voor A en B. Aanwijzingen voor verschillen tussen A en B en voor werken met zwakke en sterke leerlingen vindt u in de handleiding en op blz. 5.

Overzicht van de twee lessen

Les 1:

1. Brainstorm over slechte gewoontes en sprookjeskenmerken (inhoud verzamelen).
2. Met schrijfmaatje verhaalideeën bespreken (inhoud verzamelen)
3. Sprookje bedenken a.h.v. verhaalschema en aan schrijfmaatje vertellen (plannen).
4. Sprookje schrijven, eerste versie (schrijven).

Les 2:

5. Sprookje voorlezen aan schrijfmaatje, feedback ontvangen met checklist (test je tekst).
6. Sprookje afmaken en klaarmaken voor de bundel.
7. Evaluatie/reflectie.

Vorbereiding

- Lees vooraf beide lessen door.
- Kies schrijfmaatjes.

Handleiding Les 1

Materiaal

- Voor iedere leerling schrijfoopdrachten les 1 (B), inclusief schema.
- Voor iedere leerling een schrijfblad of schrift om bij opdracht 5 het sprookje te schrijven.

OPDRACHT 1 **Wat ga je schrijven: een sprookje over iemand die van een slechte gewoonte afwil.**

1. Kom terug op het Nieuwsbegrip onderwerp van deze week en leg de nadruk op slechte gewoontes. Laat de leerlingen brainstormen:
  - Wat voor slechte gewoontes zijn er allemaal?
  - Hoe zou je daar vanaf kunnen komen?

¹ Niet alle scholen deden deze les, omdat sommige nog zomervakantie hadden.

- Heeft iemand een slechte gewoonte waar hij vanaf wil komen?
  - Of is het misschien al gelukt om ervan af te komen?
2. Vertel de leerlingen dat ze vandaag een verhaal mogen schrijven over iemand die van een slechte gewoonte af wil komen. Het wordt een sprookje, dus een verhaal waarin heel veel bijzondere dingen kunnen gebeuren. Bespreek met de leerlingen: wanneer is een verhaal een sprookje?
- [mogelijke kenmerken van sprookjes: het begint met *Er was eens*; er komen figuren in voor die niet echt bestaan; planten en dieren kunnen praten; het gebruik van magie en tovenarij en magische voorwerpen]
3. Vertel de leerlingen dat ze van de sprookjes een bundel maken. Deze sprookjesbundel leggen ze op een plek op school waar bezoekers komen. Die kunnen de sprookjes dan lezen.

OPDRACHT 2 **Bedenken: een hoofdpersoon met een slechte gewoonte**

De leerlingen bespreken met hun schrijfmaatje waar hun sprookje over kan gaan. Ze doen dit aan de hand van de vragen op hun opdrachtblad.

OPDRACHT 3 **Bedenken: je sprookje verzinnen**

De leerlingen schrijven het idee voor hun verhaal op aan de hand van het schema. Maak duidelijk dat het er hier om gaat alles kort op te schrijven om het straks te gebruiken voor het echte sprookje.

Met begeleiding: Bij leerlingen die meer hulp nodig hebben, begeleidt u bij elke stap (de vier delen van het sprookje).

OPDRACHT 4 **Bedenken: het sprookje vertellen aan je schrijfmaatje**

De schrijfmaatjes vertellen elkaar met behulp van het ingevulde schema welk sprookje ze bedacht hebben.

OPDRACHT 5 **De eerste versie van het sprookje schrijven**

De leerlingen schrijven hun sprookje. Leg uit dat ze dit doen met behulp van hun ingevulde schema. Maak voor de leerlingen goed duidelijk dat zij nu een eerste versie schrijven: een verhaal is nooit in een keer goed.

Met begeleiding: Bij leerlingen die meer hulp nodig hebben, begeleidt u bij elke stap (de vier delen van het sprookje).

Afronding

Vertel de leerlingen dat ze in de volgende les hun sprookje gaan afwerken. Maak afspraken over bewaren en/of printen van de gemaakte schema's.

Handleiding Les 2

Materiaal

- Kies schrijfgrootte, andere dan in les 1
- Voor iedere leerling schrijfoverdrachten les 2 (B).
- Losse blaadjes om het sprookje te schrijven
- Tekenmaterialen om er een tekening bij te maken

OPDRACHT 6 Je sprookje voorlezen

1. De leerlingen lezen het sprookje voor aan hun schrijfgrootte (ander schrijfgrootte dan in les 1).
Ze geven als eerste reactie aan elkaar weer welk gevoel er in het sprookje zit.
2. De leerlingen vullen samen de checklist in voor allebei de sprookjes. Ze bedenken samen hoe de sprookjes nog beter kunnen worden.

OPDRACHT 7 Je sprookje helemaal afmaken

1. Leg de leerlingen uit: in les 1 hebben ze een eerste versie van hun sprookje geschreven. Nu schrijven ze een definitieve versie. Want sprookjes die af zijn komen in de sprookjesbundel en zullen door andere mensen gelezen worden.
2. Leerlingen maken er ook een tekening bij.

OPDRACHT 8 Terugkijken: het schrijven bespreken

Laat de leerlingen de reflectievragen maken en bespreek deze.

Afronding

Regel het bundelen van de sprookjes en bedank de leerlingen voor hun inzet.

Verschillen in de lessen tussen niveau A en B

	B	A
Opdrachtblad	Complexere formulering.	Eenvoudigere formulering.
Beoordeling	Van de leerlingen mag verwacht worden dat ze al 3 of 4 scoren in de rubrics.	Van de leerlingen mag verwacht worden dat ze nog 1 of 2 scoren in de rubrics.
Verhaal	Leerlingen beschrijven een of meer mislukte pogingen en de laatste poging om van het probleem af te komen.	Leerlingen beschrijven een mislukte poging en de laatste poging.
Kleuring	Leerlingen kleuren hun verhaal grappig, spannend, romanistisch, of met een ander gevoel.	Geen kleuring.

Rubrics

Categorieën	4	3	2	1
1. Hoe goed loopt het verhaal?	Het sprookje is duidelijk opgebouwd. De ene scène of gebeurtenis volgt de andere logisch op.	Het sprookje is best duidelijk opgebouwd. Eén scène of gebeurtenis volgt misschien wat minder logisch op de andere.	Het is duidelijk een sprookje. Het is wat moeilijk te volgen. De gebeurtenissen volgen elkaar niet altijd logisch op.	Het is nog niet helemaal een sprookje. Het is een ongeordende serie van gebeurtenissen. Het is amper te volgen.

Categorieën	4	3	2	1
2. Zijn de verhaalonderdelen terug te vinden? (hoofdpersoon, doel, wat zit in de weg, afloop)	Alle vier verhaalonderdelen terug te vinden, goed uitgewerkt.	Drie tot vier verhaalonderdelen terug te vinden, aardig uitgewerkt.	Eén tot drie verhaalonderdelen terug te vinden, niet allemaal goed uitgewerkt	Slechts een enkel verhaalonderdeel terug te vinden.

Categorieën	4	3	2	1
3. Hoe boeiend is het verhaal voor de lezer?	Heel erg boeiend. De lezer wordt helemaal meegesleept door het gevoel.	Best wel boeiend. Er zit duidelijk gevoel in: grappig, romantisch, spannend of anders.	Een beetje boeiend.	Niet zo boeiend.

Categorieën	4	3	2	1
4. Zijn de zinnen goed geformuleerd?	Alleen sporadische zwakke of foute formuleringen	Minstens driekwart van de zinnen goed geformuleerd.	Minstens de helft van de zinnen goed geformuleerd	Een enkele goed geformuleerde zin.